Tự Sinh và Tự Hủy

<blockquote>Kalama tri ân bạn buithibuukim, ngocdieu279, phanngocloi2358 ghi chép.</blockquote>

[15/07/2021 - 01:41 - buithibuukim]

Có một chuyện chúng ta trong room này ai cũng biết, là Indonesia cách đây bốn mươi năm đã có nền kinh tế đứng đầu khối Asean. Lúc đó Việt Nam một năm chỉ có 66 đồng thu nhập thì Indonesia lúc đó gấp bốn lần. Nhưng do những vấn đề nội tại phát sinh ngay trong nước, như từ những rắc rối về chính trị, kinh tế, v.v...rất nhiều cái này kéo theo cái kia nên đến hôm nay có thể nói mức sống Indonesia phải nói là có thể thấp hơn VN nữa. Cái gì chớ hãng hàng không của Indo và Mã Lai được xem là hạng bét trong châu Á mình, tệ hơn VN mình nữa.

Tôi bắt đầu bài giảng bằng cách nói về Indo là muốn nói tới một chuyện khác. Tôi mượn Indo để nói rằng một đất nước dầu phát triển cách mấy mà không được kiểm soát thì sẽ nảy sinh rất nhiều vấn đề. Mỗi đất nước, mỗi gia đình, xã hội, đoàn thể, tổ chức luôn luôn có hai thứ tiềm năng, là tiềm năng tự sinh và tiềm năng tự hủy.

Mỗi ngày các vị ăn uống, sinh hoạt, nói cười buồn vui. Những thứ đưa vào đầu óc, vào miệng, vào cơ thể mình luôn luôn nằm gọn trong hai thứ. Đó là để tự sinh và để tự hủy. Sự phát triển của một công ty cũng vậy, như Apple sau ngày ông Steve Jobs mất, mình thấy sức sống nó bị yếu đi. Cái yếu đó được phân tích là xuất phát từ các vấn đề nhân sự, tổ chức của Apple. Từ chỗ thiếu vắng nhân vật cốt cán như Steve Jobs đã dẫn đến hệ lụy đó. Chính nó gọi là tiềm năng tự hủy của Apple. Cũng như Indo cách đây 40 năm có một thu nhập rất cao, cao nhứt trong khối Asean, nhưng bây giờ tuột xuống thấp lắm. Đặc biệt trong mùa dịch cúm chúng ta thấy Indo và Mã Lai đang đứng trước một bờ vực phải nói là chí tử.

Có một đất nước nữa mà tôi muốn nhấn mạnh trong bài giảng này là Trung Quốc. Trung Quốc đang tìm mọi cách để ngoi lên thành một cường quốc sánh vai Mỹ, Nga và Đức. Trong mắt Trung Quốc, Anh, Pháp coi như không ra gì hết. Trung Quốc có những tiềm năng tự sinh rất tốt. Nhưng cạnh đó, chúng ta bắt buộc phải đồng ý với nhau là tiềm năng tự hủy của Trung Quốc không hề nhỏ. Đó là những vấn đề về chính trị của Trung Quốc, tổ chức xã hội, hai cái đó kéo theo nền tảng văn hóa, nền tảng xã hội của Trung Quốc. Cho nên, tính đến hôm nay Trung Quốc đã có khả năng lên trăng. Có khả năng thiết lập trạm không gian Thiên Cung ngoài khí quyển. Trung Quốc đã đưa được người ra bên ngoài quỹ đạo trái đất. Đã có những thành tựu lớn như vậy về kinh tế, nhưng bên cạnh đó khả năng tự hủy của Trung Quốc không hề nhỏ.

Cho nên ngay trong mùa Covid đây là dịp rất tốt để chúng ta phát hiện ra hai thứ khả năng ‘tự sinh, tự tồn’ và ‘tự hủy’ của mỗi đất nước, và sau đó là mọi gia đình, mỗi cá nhân. Có những cá nhân khi chưa có đại dịch CoVid thì họ rất khỏe, nhưng khi có dịch mới phát hiện ra là họ có bịnh nền. Trước đó họ không biết cái đó, ăn uống sinh hoạt như ý, thoải mái. Nhưng khi gặp chuyện rồi mình mới

biết tiềm lực của một đất nước thật sự nó ra sao. Bên cạnh khả năng tự sinh tự tồn thì khả năng tự hủy ở mỗi cá nhân, mỗi đoàn thể, tổ chức, quốc gia là chuyện rất quan trọng đáng để mình lưu ý.
Chúng ta quay lại vấn đề tu học của người Phật tử. Ngay trong đời sống thường nhật chúng ta, như nãy tôi nói những gì mình đưa vào đầu mình, vào miệng mình nó đều nằm gọn trong hai thứ tự tồn và tự hủy. Chúng ta ăn để sống, uống để sống, sử dụng thuốc men để sống, nhưng cũng thông qua thức ăn thức uống, thuốc men, và những đề tài tư duy mà chúng ta cũng không ngừng đưa vào đó những yếu tố tự hủy! Cái này rất quan trọng.
Tôi nhắc lại. Ở mỗi cá nhân hay mỗi tổ chức, đoàn thể, quốc gia, mỗi châu lục đều luôn luôn có đủ hai thứ tiềm năng này: tiềm năng tự tồn và tiềm năng tự hủy. Vấn đề là cái nào mạnh hơn cái nào.Có trường hợp tiềm lực tự tồn trước mắt thấy nó như vậy, nhưng cái kiểu sinh tồn của chúng ta lâu ngày rất có thể nó trở thành ra một thứ gọi là tiềm lực mang tính tự hủy.
Cho nên tôi nhắc lại lần nữa. Những gì chúng ta đưa vào đầu của mình, đưa vào cơ thể của mình gồm có hai thứ. Là nó giúp cho mình phát triển mà cũng có thể chính nó tự hủy hoại mình. Ngay trong thứ tự hủy đó cũng không phải là tuyệt đối. Trước mắt nó là tự hủy nhưng về lâu về dài nó lại là điều kiện tự tồn của mình. Ngược lại, những thứ hôm nay mình thấy nó là điều kiện sinh tồn thì coi chừng về lâu về dài nó là điều kiện tự hủy.
Thí dụ người VN mình có khái niệm, có đạo lý ăn uống rất là lạ. Đó là thức ăn thì mình coi trọng chuyện bổ dưỡng. Hễ có tiền là ăn đồ bổ dưỡng. Nhưng theo tôi biết, trong tinh thần khoa học của người Âu Mỹ thì họ không coi nặng chuyện thức ăn bổ dưỡng như mình, mà họ ăn cái gì cơ thể nó cần. Bác sĩ nói họ thiếu sắt thì họ bổ sung sắt. Bác sĩ nói họ thiếu calcium thì họ bổ sung calcium. Còn mình nghe nói cái gì bổ, nhứt là có tiền thì mình cứ đưa vào cơ thể mình. Đây là cái nguy hiểm cho người châu Á. Cho nên trước mắt rõ ràng chúng ta đang bồi dưỡng, bổ sung sinh tồn nhưng chúng ta đang kín đáo lặng lẽ âm thầm bồi dưỡng và bổ sung điều kiện tự hủy cho mình trong tương lai, dài hay ngắn, mau chậm, chóng chày.
Người học A tỳ đàm biết rất rõ dòng chảy cuộc luân hồi bắt đầu từ vô minh. Do không biết mọi thứ là khổ nên mới thích cái này ghét cái kia. Để giải quyết, tìm cái thích trốn cái ghét người ta có hai hướng sống, là làm thiện hoặc làm ác. Mà làm thiện hay làm ác gì thì cũng là nhân sanh tử. Phải có một ngày chúng ta thấy rằng thiện nên làm, ác nên tránh nhưng trong TINH THẦN CHẤM DỨT THIỆN ÁC BUỒN VUI. Thì tinh thần đó mới đúng là tinh thần thoát khổ. Còn làm ác thì đương nhiên sa đọa trầm luân, khỏi nói rồi. Nhưng mà làm thiện trong cái ý thức cầu sanh tử, thì kiểu làm thiện đó cũng là một cách tự hủy. Là sao? Là chúng ta tiếp tục đưa mình vào quỹ đạo trầm luân. Làm công đức, bố thí, trì giới, phục vụ nhưng không có một nhận thức đúng đắn, chín chắn về hiện hữu của mình, thì chúng ta tiếp tục đầu tư thêm chủng tử luân hồi. Đó chính là hành trình tự hủy. Tự hủy là tự hại mình đó. Học giáo lý là bổ sung, bồi dưỡng tài bồi cái khả năng tu học. Đó là học giáo lý theo hướng tự tồn tự sinh. Nhưng cũng có kiểu học theo cách tự hủy có nghĩa là học giáo lý với lòng cầu danh trục lợi, học để thỏa mãn tri thức. Học để cho người ta biết tới mình. Đó là cách học để tự hủy.
10:23
[15/07/2021 - 06:25 - ngocdieu279]
Bố thí cũng vậy.Bố thí là thương yêu người khác, đáp ứng nhu cầu của người khác, đó là chuyện tốt, nhưng mà ngay trong bố thí đó đính kèm một ý niệm nằm ngoài lý tưởng giải thoát,thì lúc bấy giờ cái bố thí đó được xem là một kiểu tự hủy.Tôi nhắc lại lần nữa, trong mỗi thức ăn, thức uống, thuốc men mà mình đưa vào cơ thể của mình, rất có thể trong đó, trước mắt nó là giúp nhưng về lâu về dài là hại, nhớ nha. Những gì mình đưa vào đầu mình cũng vậy,cũng tùy thuộc vào chuyện chúng ta có đủ bình tĩnh, sáng suốt để những thứ mình đưa vào đầu mình nó giúp cho mình hay là nó hại mình. Ban nãy tui có nói rồi, những gì mình đưa vào đầu của mình, đưa vào trong cơ thể nó có thể là tiềm năng tự hủy mà cũng có thể là tiềm năng tự tồn.
Trong đời này chúng sinh chia làm ba cấp, chúng sinh ba cấp thì cảnh giới cũng có ba cấp, nói về cảnh giới thì là cảnh dục, cảnh giới và cảnh vô sắc, còn chúng sinh cũng chia làm ba cấp, cấp một là chỉ biết vùi đầu trong cái ác, cấp hai là đam mê trong cái thiện, cái thiện này còn dính líu, gắn liền với dục niệm, đam mê trong vật chất, và cái hạng thứ ba là biết ly dục biết chán sợ vậy chất để mà

vươn tới cảnh giới tâm linh, chính là thiền định, chính là sắc giới và vô sắc giới. Chúng sanh chỉ quẩn quanh bao nhiêu đó thôi, một là ác, hai là dục thiện, ba là thiền thiện. Dĩ nhiên, trong ba hạng này cái hạng ly dục mà tu thiền là hạng này hiếm, còn hạng thứ hai thì nhiều hơn chút, tiếp tục sống đam mê trong vật chất, nhưng mà cũng còn biết yêu cái thiện, ghét cái ác, biết sợ cái ác, hạng thứ ba là kém nhất, chỉ biết vùi đầu trong cái ác, vùi đầu trong cái mình thích, vùi đầu trong cái mình ghét thôi. Sống và hành động, tư duy theo cái hướng giải quyết cái thích và cái ghét, chỉ biết một đời theo đuổi lý tưởng trốn khổ tìm vui.
12:57
[16/07/2021 - 01:11 - buithibuukim]
Cho nên trong ba hướng sống đó mỗi cá nhân chúng ta cùng một lúc đưa vào người mình hai nguồn sinh lực: tự sinh và tự hủy. Học Giáo lý kiểu nào để mình được nhiều lợi ích, học kiểu nào mà nó hại mình hơn là không học? Bố thí, trì giới, ngồi thiền, phục vụ, tất cả các công đức, ngài Xá Lợi Phất gọi là cái 'rỉ sét', là phải cẩn thận để tâm nó không bị rỉ sét.
Thời Đức Phật ở Ấn Độ đã có sắt rồi. Chúng ta biết rằng ở Ấn Độ có cái thiết trụ (trụ sắt) đã tồn tại cách đây 1.500 năm. Đặc biệt là nó không hề rỉ sét. Điều đó cho thấy công nghệ luyện kim của Ấn Độ đã phát triển rất lâu đời. Đây là lý do tại sao mà thời Đức Phật thuyết Pháp thì chính Đức Phật và ngài Xá Lợi Phất cùng các đại đệ tử cũng đã lấy sắt làm hình ảnh ví dụ thuyết Pháp. Tiếng Pali là aya, là sắt (iron). Ngài Xá Lợi Phất nói phàm tâm giống như cục sắt, nếu không dồi mài nó sẽ bị rỉ sét.
Chúng ta còn biết thêm chuyện nữa. Là càng dồi mài nó càng bóng nhưng cũng mòn dần đi. Đời sống sanh tử nó là như vậy. Tức là mọi thứ, thiện thì nó làm tâm sáng bóng, mà ác làm tâm lu mờ, nhưng mọi thứ luôn luôn đang trên hành trình băng hoại, biến mất, vô thường. Mình tu để đến một ngày cục sắt mình không còn cái gì mài nó hết. Đó là chấm dứt sanh tử. Mà hễ còn mài là còn hiện hữu.
Sẽ có một ngày các vị thấy rằng sống trong máu lệ là đau khổ, mà sống trong hạnh phúc nó cũng là một kiểu đau khổ. Miễn là còn hiện hữu là còn đau khổ. Sẽ có một ngày các vị thấy rằng sống với cái ác là chuyện nên tránh, nhưng còn vật lộn với cái thiện, còn đầu tư công đức cũng tiếp tục là cái mệt mỏi. Trong Kinh gọi dòng chảy luân hồi này nó là samsara, adhisamsara hoặc là samkatadhamma. Có nghĩa là hành trình hiện hữu thông qua sự vun đắp tài bồi, kiến tạo và xây dựng. Cứ xây dựng hoài, xây dựng hoài. Sanh ra làm con thú thì kiếm ăn để nuôi lớn tấm thân của nó. Làm con người nam, nữ, giàu nghèo, sang hèn, đẹp xấu, trí hay ngu thì cứ có mặt trên đời này là chúng ta không ngừng vật lộn với đời sống, với những vấn đề nội tại và ngoại giới, để xây dựng một đời sống. Có điều, hễ còn kiến tạo, còn xây dựng là chúng ta còn gặp vô vàn rắc rối, mệt mỏi.
Tôi biết bài giảng này sẽ làm nhiều người nhức đầu. Các vị nghĩ tu là để mình làm lành lánh dữ, xa khổ gần cái sướng đúng không? Đó là lý tưởng ai cũng đồng ý. Chứ còn tu mà để chấm dứt thiện ác buồn vui thì nó CÒN LẠI CÁI GÌ? Nhưng xin hỏi CÒN ĐỂ LÀM CÁI GÌ? Quí vị hỏi tôi là nếu bỏ hết thì mình còn lại cái gì, thì tôi sẽ hỏi ngược lại là còn để làm cái gì?
Tôi nói hoài, cái đáng sợ nhứt của phàm phu đó chính là ĐỤNG ĐÂU DÍNH ĐÓ. Có hai kiểu dính: một là mình bất mãn với cái gì đó, cũng là một kiểu dính. Hai là mình thích thú cái gì đó, cũng là một cách dính. Chính vì mình đụng đâu dính đó cho nên sanh ra làm con giòi thì mình có cái để mình dính trong đó, ghim sâu gắm chặt. Mà làm một vị Phạm thiên cũng có cái để dính vô trong đó. Rồi làm một ông vua hay một người ăn mày vô gia cư thì cũng đụng đâu dính đó. Tùy cái duyên nghiệp, khuynh hướng tâm lý và môi trường sống mà mỗi người có một chỗ để mình bám víu, nắm níu và dính chặt khác nhau. Nhưng tựu chung hễ có mặt trên đời này là mỗi loài tự tìm một thứ để dính vào. Trong lúc mình dính vào cái gì đó thì mình nghĩ có được nó là hạnh phúc. Chỉ vậy thôi!
Chúng ta là một người VN ở nông thôn miền Tây, mỗi ngày mò cua bắt ốc, chúng ta cũng có cái để chúng ta dính. Đó là bầy vịt, là cái chòi lá giữa đồng, đó là một mái ấm rách bươm mấy đứa con nheo nhóc bụng ỏng đít teo. Đó cũng là cái chỗ để dính. Mà mình có là một đại gia trên phố Sài Gòn, phố Hà Nội, có một biệt thự, một khu vườn, có xe có tàu thì chúng ta cũng có một kiểu dính mà chúng ta tưởng ông đại gia trên phố sang hơn ông dưới quê. Dạ, không có ! Nói rốt ráo không có ông nào hơn ông nào hết. Bởi mỗi ông có một kiểu dính. Theo mô tả trong Kinh giống như hai

con khỉ. Một con thì ở trên ngọn còn một con thì ở gốc. Thì con nào cũng bám chặt vào nhánh cây chớ không nó rớt thì sao. Cái con trên đọt chê con ở dưới bần hàn, thấp kém. Sai! Cả hai con đều là khỉ hết và đều phải nắm chặt một cành cây nào đó để khỏi phải bị rớt. Chỉ vậy thôi! Nhưng trong ý niệm biện biệt của phàm phu, thì chúng ta còn phân biệt cái sướng và cái khổ, cái sang cái hèn. Chúng ta thấy có chênh lệch rất lớn giữa đại gia và người ăn mày. Nhưng thực ra cái mà đức Phật nhắm đến là tinh thần giải thoát toàn diện. Bỏ hết, không có làm đại gia nữa, không làm ăn mày nữa, không tiếp tục làm con khỉ trên ngọn cây hay dưới gốc cây nữa. Bởi mình đã chuyền đã leo quá nhiều kiếp trên ngọn cây luân hồi, mệt rồi. Đức Phật ngài có một cách nói mà Ngài nhắc đi nhắc lại vô số lần trong đời của Ngài. Khi kể lại một câu chuyện xưa thì Ngài kết thúc thế này:

"Này các tỳ kheo. Tất cả là vô thường. Mọi sự đã đi vào quá khứ, đã trở thành dĩ vãng. Các hành là vô thường. Thật là vừa đủ để nhàm chán. Thật là vừa đủ để buông bỏ. Này các tỳ kheo. Đây là những gốc cây, những ngôi nhà vắng. Hãy tinh tấn thiền định. Chớ có để hối tiếc về sau".

"Hối tiếc về sau" là sao? Trong Kinh giải thích, 'hối tiếc về sau' có nghĩa là mai này mình già mình nhớ lại thời tuổi trẻ, hồi đó mình không có tu. Mai này mình bịnh, mình nhớ lại cái thời khỏe, hồi đó mình không có tu. Mai này mình không còn điều kiện sinh hoạt nữa, mình nhớ lại thời phong phú dồi dào, mình tiếc hồi đó mình không chịu tu. Mai này mình không có điều kiện gần minh sư thiện hữu nữa, không còn điều kiện tiếp xúc với tăng ni với Kinh sách nữa, thì mình thấy tiếc tại sao hồi đó có điều kiện mà mình không có tu. Và trên hết, khi Phật Pháp còn hưng thịnh ở đời, còn được truyền bá rộng rãi mà mình không tu tập. Có một ngày Phật Pháp bị mai một, le lói trong cõi nhân gian, lúc đó cơ hội học Đạo không còn nữa. Tôi biết. Tôi biết có nhiều trường hợp đáng buồn là, tôi bỏ ra trường hợp những người không thiết tha Phật Pháp thì thôi, nhưng có rất nhiều người thiết tha nhưng mà tội nghiệp lắm, không có điều kiện. Có nhiều Phật tử ở VN, ở nước ngoài họ tâm sự với chúng tôi qua messenger hoặc email. Họ nói thương lắm. Họ nói con nghe mấy băng giảng của chư tăng con thích lắm, nhưng chỗ của con thì, có người ở bên khu vực như Nam Hàn, có người ở Bắc Kinh, Bắc Âu quanh năm lạnh giá không có chư tăng Phật tử gì hết, chỉ có online thôi. Đặc biệt ở VN như có người họ nói với tôi họ ở Khánh Hòa, Bình Định. Ở Hà Giang ngoài Bắc đó, ở chỗ đó không có điều kiện tu học mà chỉ có online thôi. Họ thèm có một chỗ để họ được cúng dường hoặc một chỗ để mỗi tháng tới thọ Bát quan trai, sống một ngày trong chùa, tu tập, được ngồi thiền, được nghe Pháp với tăng ni Phật tử bạn Đạo mà không có.

Cho nên Đức Phật Ngài dạy 'Đây là những gốc cây, những ngôi nhà vắng. Hãy tinh tấn thiền định. Chớ để mình phải hối tiếc về sau' là như vậy. Khi chúng ta không có cơ hội chúng ta tiếc lắm. Có những người cả đời không có cơ hội thì họ tiếc kiểu khác. Có những người có cơ hội mà bỏ lơ thì có một ngày nhớ lại mình tiếc. Cho tôi nói nhỏ một chuyện. Đó là tôi biết một số Phật tử thân quen nhiều năm về trước đang tinh tấn tu học. Không biết mắc chứng gì tự nhiên chia phe, chọn thầy, từ thầy A chuyển qua thầy B. Rồi bắt đầu lập nhóm, ủng hộ thầy A bỏ thầy B rồi bài xích, rồi nói xấu tùm lum. Cuối cùng có một ngày họ nhận ra rằng trong thời gian vừa qua nếu họ đừng có làm Phật tử kiểu chia phe phái như vậy, mà họ tinh tấn tu học thì nay nó lại khác rồi. Đằng này tự nhiên nổi hứng làm sao, ỷ mình còn trẻ, ỷ mình có tí tiền, bắt đầu chia phe chia phái ra. Rồi có một ngày mới nhận ra rằng thật ra mình đang đi trên hành trình tự hủy nhiều hơn là tự tồn. Bây giờ các vị hiểu tôi nói gì chưa?

Cũng là Phật tử nhưng cái kiểu học của mình, kiểu suy tư, kiểu sống, kiểu lựa chọn đường hướng của mình nó đẩy mình vào con đường tự hủy. Trong đời sống thường nhật cũng vậy. Có những người theo đuổi một kiểu sinh hoạt đặc biệt nào đó. Một lúc nào chợt tỉnh người ra, phát hiện ra là chính kiểu sinh hoạt tùy thích của mình lâu nay nó đã đẩy mình trở thành con người bịnh hoạn, tiểu đường, rồi cao máu, cholesterol, rồi gan suy, thận suy, bao tử có vấn đề, tùm lum hết là ở đâu ra? Là do bấy lâu nay chúng ta có mặt trên hành trình tự hủy mà không biết. Cái đó quan trọng.

Kể từ sau bài giảng này làm ơn nhớ dùm: mỗi một thức ăn đưa vào miệng của mình nó có thể là cái giúp mà cũng có thể là cái hại. Mỗi một viên thuốc đưa vào miệng của mình cũng có thể vừa giúp mà vừa hại. Hãy tận lực hạn chế tối đa mặt trái của nó. HẠN CHẾ TỐI ĐA MẶT TRÁI CỦA NÓ.

Trong đời sống tâm linh cũng vậy. Cái kiểu học Đạo, kiểu giữ Giới, thiền định, kiểu thực tập chánh niệm của mình nó cũng có hai hướng. Có kiểu về lâu về dài nó hại chớ không có giúp. Rồi có cái kiểu mà nó giúp nhiều hơn là hại.

Tôi nhắc lại. Ngay trong tiềm lực nội tại của Trung Quốc vốn dĩ đã tồn tại hai tiềm lực. Lo cắm đầu phát triển về kinh tế, phát triển về ngoại giao, về chính trị mà quên khuấy chuyện phát triển về đạo đức, xã hội, phát triển văn hóa. Đến một lúc mình trở thành một cường quốc về công nghệ thì quay đầu lại hỡi ơi, dân Trung Quốc không còn giống ai trên thế giới nữa. Hôm nay chúng ta đi đâu trên hành tinh này cũng gặp người Tàu hết. Mà các vị có biết cái thành kiến, cái ác cảm của thiên hạ dành cho người Tàu không biết bao giờ mới xóa được. Vì sao? Là vì ngay trên hành trình tiến đến ngôi vị cường quốc siêu cường của thế giới, thì người Trung Quốc đã sơ ý, không để ý một chuyện. Đó là cùng lúc mình đang đi trên con đường tự hủy và tự tồn. Có nghĩa là vừa phát triển mà vừa tự hủy hoại mặt mũi, uy tín của mình trên trường quốc tế. Chúng ta hãy cẩn thận coi chừng một lúc nào đó mình có tiền rủng rỉnh nhưng mình đi đâu trong thiên hạ mình không giống con giáp nào hết. Đó là một kiểu tự hủy. Mình ăn uống đồ ngon, đồ bổ, đồ đắt tiền, đồ quí hiếm nhưng mình rước vào người mình hàng trăm thứ bịnh, thì đó chính là con đường tự hủy trong ăn uống.

Trong vấn đề tư duy, trong văn nghệ, văn hóa, tôn giáo, tâm linh, tư tưởng cũng vậy. Kiểu sống của mình nặng về cái gì, nặng về tính tự hủy hay tự tồn thì tùy mình thôi. Trong bài giảng này tôi lấy đề tài dựa trên sự phát triển của Trung Quốc. Cách đây mấy hôm thôi tôi đọc loạt bài báo về Trung Quốc tôi chợt nghĩ đến bài giảng trưa nay cho bà con. Tôi giật mình, có một chuyện nói ra ai cũng biết hết nhưng mà không có để ý. Đó là từng phút trôi qua chúng ta đang sống nhiều với cái gì. Cũng như nhiều lần và rất nhiều lần tôi nói:

"Mỗi phút trôi qua dầu biết hay không, dầu muốn hay không thì chúng ta đang kín đáo có mặt trên con đường dẫn về đâu đó. Chúng ta đang kín đáo tô hồ trét vữa cho ngôi nhà tương lai của mình hay là mình đang tha, đang ngậm từng cọng rơm cọng cỏ để kết tổ cho mình. Hay là chúng ta đang kiếm tìm từng manh gỗ, que gỗ về đóng chuồng, cũi cho mình".

Tùy mình thôi. Mỗi phút trôi qua mình đóng chuồng cũi hay làm chiếc tổ rơm hay đang kiến tạo một ngôi nhà cho mình, mỗi phút trôi qua dầu muốn hay không, dầu biết hay không biết. Chỉ cần tắt thở một cái là mình sẽ đi về cái tổ chim, về cái chuồng heo chuồng bò hay về cái lâu đài của mình là tùy mình thôi, tùy cái kiểu sống của mình. Cái đó rất là quan trọng!

Chúng ta biết sau 50 tuổi cơ hội chúng ta đi xuống nhiều hơn đi lên, trừ trường hợp đặc biệt là lâu nay chúng ta biết quan tâm đến tâm linh tinh thần thì còn khá. Còn không, với kiểu ăn uống, sinh hoạt và cảm xúc tư duy của mình (kiểu tự hủy) trong mấy mươi năm qua đã để lại những di chứng, những hậu quả mà chúng ta sẽ phải trả giá ngay sau tuổi 50. Sau tuổi 50 xương cốt mình đã loãng, đã rỗng rồi. Tim, gan, mật, thận yếu hết rồi. Đặc biệt đời sống tinh thần, tâm linh mình nếu bao nhiêu năm qua không để ý chăm sóc, trau giồi, hàm dưỡng tài bồi nó thì càng lúc càng xuống. Nó trở nên tiêu cực hơn, nó âm u, u ám hơn, sa đà hơn. Cái dễ sợ nữa là sau tuổi 60 chúng ta sẽ quay lại với cái bản năng bất thiện của mình. Tại sao tôi nói bản năng bất thiện? Tại vì đa phần chúng sanh bản năng thiện yếu hơn bất thiện. Nếu xưa giờ mình không có lưu tâm trau giồi thì sau tuổi 60 mình sẽ quay lại với cái xấu của mình nhiều hơn, kể cả những tu sĩ mang tiếng là tu mấy chục năm, nhưng nếu không lưu tâm đến đời sống tâm linh thì sau 60 tuổi tự nhiên nó sẽ 'phản bổn hoàn nguyên' trở về cái gốc cũ của mình. Tức mình là người nóng tính, là người ham thích vật chất, thích phe phái, thích giao tiếp, thích ồn ào hay viễn ly, thích buông bỏ hay câu chấp ra sao thì sau tuổi 60 nó bật trở ra. Chính hành trình sống của mình , mình đã vun xới bấy lâu nay nó dẫn mình đi về đâu. Bấy lâu nay mình đang đi trên con đường tự hủy hay tự tồn; tự xây dựng kiến tạo hay tự hủy diệt là do kiểu sống của mình thôi.

Tôi nhắc lại. Không phải đợi đến tháng, tuần, năm cho nó lâu, quí vị; mà ngay trong từng ngày, trong từng giờ, kiểu sống kiểu suy nghĩ của mình nó sẽ để lại những di chứng, những hậu quả có thể vượt ngoài kiểm soát của mình. Mùa hè năm nay trên núi chỗ chúng tôi mưa nhiều. Hậu quả là đất nó lở. Ngay khi chúng tôi đang nói chuyện với các vị đây thì bên dưới chân chúng tôi nó bị lở mấy chỗ. Nếu tiếp tục mưa lớn nữa thì không biết nó lở đến đâu nó dừng. Đó là chuyện đất đai bên ngoài.

Chuyện trong tâm hồn mình cũng vậy. Miếng đất mà khi chưa có mưa dầm thì mình không biết. Cái cơ thể mình khi tuổi tác đã cao thì bấy giờ mình mới biết là đang đối diện với những vấn đề gì mà đó giờ mình không để ý. Có một chuyện tôi rất lấy làm lạ là thường thì chúng sinh thích quay lưng lại với đường sống, thích tìm về nẻo chết thì hơi nhiều. Người không biết Đạo thì sa đà, trụy lạc mình không có nói. Nhưng người biết Đạo mà cách đến với Phật Pháp cũng lạ lắm. Kiểu học Phật Pháp của mình đa phần là học để trưởng dưỡng một cái 'tôi'. Kiểu ngồi thiền của mình cũng có vấn đề. Miệng nói là ngồi thiền để 'thấy danh- sắc sanh diệt, tất cả là vô thường, khổ, vô ngã', nhưng khi tôi tiếp xúc qua những gì người ta hỏi tôi, tôi nhận ra một chuyện đó là người ta đa phần học Phật Pháp để củng cố cái tôi, dầu mình dán lên đó cái mác là 'vô ngã': thí dụ tôi ngồi thiền, tôi chánh niệm, tôi thấy được tam tướng, tôi thấy được lý vô ngã, tôi biết giáo lý, tôi học giáo lý duyên khởi'. Đó là chúng ta đang tiếp tục đi trên con đường tự hủy mà không biết. Chuyện học để buông, để giải thoát thì hiếm lắm! Mà cứ nghe mở miệng hỏi là tôi đã đoán ra trước, mà đúng vậy, y như vậy: học để mà bồi dưỡng, trau giồi, đánh bóng cái tôi của mình thôi. Đó là kiểu học có hại!
Trong bài Kinh Ví Dụ Con Rắn (Trung bộ Kinh), Ngài dạy rằng có kiểu học giáo lý như người bắt rắn thiếu kinh nghiệm thì sẽ bị rắn cắn. Thì cái kiểu trau giồi giáo lý theo hướng tự hủy đó là học nhiều cũng để tự hại mình thôi.
Rồi Giới luật, thiền định cũng vậy. Trong vô số kiếp sanh tử chúng ta có những kiếp chúng ta đã là người giữ Giới rất tốt, thiền định rất tốt, học giáo lý rất tốt. Nhưng học kiểu gì mà cho đến hôm nay chúng ta vẫn còn ngồi đây? Tôi nói hoài. Có hai hạng mà sanh tử luân hồi lâu. Một là người không biết lưu tâm đến con đường giải thoát. Hạng thứ hai là có nuôi bản nguyện lớn, mà hạng này cực hiếm. Trong nhiều tỷ mới có được một người vì bản nguyện lớn, vì bản hoài vĩ đại trở thành Phật, trở thành Độc Giác, Đại Thinh Văn, Chí thượng Thinh Văn, thì những vị đó luân hồi lâu để họ đi nốt quãng đường dài còn lại của họ. Còn đa phần mình đi lâu vì mình không quan tâm đến con đường tu hành giải thoát. Mà lạ lắm, cứ là mng cái ý niệm ngã chấp, mang cái tâm ý phiền não thì đi đâu cũng vậy, luôn luôn sống trên con đường tự hủy. Ngày nào không biết Đạo mình sống theo kiểu tự hủy tự diệt là đúng rồi. Nhưng ngay khi biết Phật Pháp rồi thì cái kiểu học Phật Pháp của mình, kiểu bố thí của mình, kiểu giữ Giới của mình cũng là cách tự hủy.
Tôi nói rất nhiều lần, không hề có chuyện đoạn trừ phiền não theo cái nghĩa là lấy con dao chặt một khúc dây. Không có chuyện đó! Nhiều người hiểu đoạn trừ phiền não là thanh gươm trí tuệ chặt đứt phiền não! Giác ngộ là gì? Giác ngộ là sự thay thế. Nghĩa là mình không tiếp tục nhìn vấn đề như hướng trước đây nữa. Đó gọi là chứng Thánh, là khi hiểu ra vấn đề nó không như trước đây mình nghĩ nữa, từ đây về sau không tái diễn cái nhìn lệch lạc như cũ nữa. Tôi ví dụ. Quí vị nghĩ rằng tôi làm vỡ món đồ đó các vị giận. Nhưng sau khi check lại camera các vị biết cái bình đó bị vỡ không phải do tôi, mà do con mèo nó chạy ngang. Thì khi các vị check camera rồi, lúc bấy giờ các vị không giận tôi nữa. Đó! Nó y chang như vậy đó. Khi mình phát hiện ra Ồ cái bình gốm cổ quí hiếm đắt tiền, ổng ở trong phòng mà ổng đi ra thì lát sau nó vỡ thì là ổng chứ ai. Giận lắm, các vị bắt đền tôi. Nhưng sau khi biết không phải do tôi mà là do con mèo thì cái giận đối với tôi nó không còn nữa.
Ở đây cũng vậy. Khi mình hiểu được Phật Pháp thì cái kia nó không còn nữa. Hồi nãy tôi nói kiểu sống và kiểu tu của mình là hành trình tự tồn và tự hủy thôi. Ở đây không có chuyện cái thiện diệt cái ác, hay cái ác nó diệt cái thiện. Mà ở đây nó chỉ là SỰ THAY THẾ.
Tôi nhắc lại, cấu tạo của một chúng sinh trong vũ trụ gồm hai phần TÂM và VẬT. Đó là chữ tôi rất muốn dùng thay thế cho danh và sắc. Tâm có hai cấu trúc là:

- 1 + 13 (tâm sở trung tính) + 14 tâm sở bất thiện = Tâm bất thiện
- 1 + 13 (tâm sở trung tính) + 25 tâm sở tịnh hảo = Tâm thiện, tâm lành

Số 1 là tâm bare knowing, là cái biết đơn thuần không thiện ác.
Toàn bộ hành trình tu hành của mình là lấy cái thiện đó thay thế, lấy cái 25 thay thế cái 14. Thay thế bằng cách nào? Nghe cho kỹ nghe: Cái thuộc tính, cái bản chất của 14 tâm sở tiêu cực nó mang tính phủ định những tâm sở tịnh hảo. Và cái bản chất, cái thuộc tính của mỗi tâm sở tịnh hảo nó lại phủ định, lại đối lập với từng thứ tâm sở bất thiện trong nhóm 14. Các vị nghe kịp không?
Cái kiểu sống của mình có hai hướng:

- Trường hợp một là nó phủ định nhau trên bản chất.
Khi mình sống với 14 thì ngay trong 14 đó nó có những thuộc tính mà nó đối lập với cái 25 (tâm sở tích cực). Và mình sống nhiều với cái 25, thì ngay trong cái 25 đó nó mang thuộc tính đối lập, nó phủ định cái 14. Đó là trường hợp một, là cái thiện đối lập với cái ác và cái ác đối lập với cái thiện. Cái thiện phủ định cái ác và cái ác phủ định cái thiện.Trường hợp này ai cũng thấy.
- Trường hợp thứ hai là nó phủ định nhau trên khía cạnh phương hướng.
Đang thiện, thiện là tốt rồi (25 đó) nhưng 25 đó lại đang được hỗ trợ trên nền tảng của 14 (tâm sở bất thiện). Tức là làm thiện nhưng với mục đích cầu danh cầu lợi, thì trước mắt vẫn là thiện nhưng đường hướng mà nó nhắm tới là bất thiện. Đây là cách tự hủy mà rất khó để có thể nhìn thấy.
38:42
[17/07/2021 - 03:04 - buithibuukim]
Tôi nói lại lần nữa. Trong vô số kiếp luân hồi từng người trong chúng ta đã từng đắc thiền Phi tưởng phi phi tưởng. Chỉ có Thánh trí Tu đà hườn trở lên là chưa từng chạm tới thôi. Chớ tất cả các thiện ghê gớm nhứt của phàm phu trong thế giới này mình đều trải qua hết. Chúng ta từng đắc thiền Phi tưởng phi phi tưởng. Từng đắc Ngũ thiền sắc giới, từng có thần thông, chúng ta từng là Phạm thiên Vô tưởng Vô sắc. Chúng ta từng là chuyển luân vương, từng là Thiên vương Đế Thích, từng là Ác ma thiên tử. Chúng ta từng là những nhân vật ghê gớm nhứt thế giới này từng đi qua hết. Nhưng bên cạnh đó, chúng ta cũng từng là con giòi. Từng là con sâu, con bướm, con cá, con trùng, từng là con dế. Cứ như vậy trong suốt thời gian đó chúng ta sống với hai thứ: 25 tâm sở tịnh hảo và 14 tâm sở bất thiện. Chính cái này phủ định cái kia. Có một điều là cái nào trong người ta nó mạnh.
Tôi nhắc lại lần nữa, sống nhiều với cái 25 thì nó tốt hơn là cái 14. Vì sao? Là vì trước mắt, nhân lành cho quả vui. Sống thiện thì được vui trong hiện tại. Đó là chuyện bắt buộc phải tin. Ngay phút giây nào tâm lành đang có mặt thì ngay phút giây đó chúng ta được an lạc. An lạc đó là vì cái nhân lành. Và quả báo về sau, đương nhiên quả báo của tâm thiện nó làm cho mình được an lạc. Còn cái ác thì ngược lại, khi ta có mặt tâm tham, tâm sân, tâm si, trong mình có ái, mạn, kiến, nghi, thì ngay lúc đó mình bị đau khổ. Mà quả xấu để lại sau đó, vài phút sau, vài giờ, vài ngày, vài tuần, tháng, năm, thập niên và những kiếp sau đó đương nhiên là khổ, miễn bàn! Nhưng ngay trong lúc 25 tâm sở tịnh hảo có mặt là mình đang an lạc rồi. Tôi nghĩ trong room có người tin chuyện này, có người có thể không tin.
Tôi nhắc lại lần nữa.Muốn đi tìm đời sống an lạc mà chúng ta không hiểu cái an lạc đó gồm có bao nhiêu thứ, an lạc có nhiều cách phân tích. Nhưng trong bài giảng này, tôi đặc biệt phân tích an lạc có hai:
-Một là nhân an lạc và quả an lạc. Quả an lạc là chăn êm, nệm ấm, sức khỏe, nhan sắc, quyền lực, tiếng tăm, uy tín, chức vụ, phương tiện di chuyển, vấn đề ẩm thực, truyền thông,v.v... cái đó gọi là quả an lạc. Còn nhân an lạc là khi nào chúng ta sống bằng tâm lành thì ngay lúc đó mình đã an lạc.
Còn cái bất thiện y chang như vậy. Mình sát sanh, trộm cắp, đời sau sanh ra là yểu mệnh, bịnh hoạn, xấu xí, nghèo đói, thiếu trí, tâm thần...cái chuyện đó đương nhiên. Nhưng ngay trước mắt khi nào mình có tham, sạn, si, ái, mạn, kiến, nghi thì ngay lúc đó là mình đã bị đau khổ rồi. Mà hành trình tự hủy của mình tôi nói có hai cách: một là trực tiếp, hai là gián tiếp.
- Hành trình tự hủy trực tiếp có nghĩa là ngay bây giờ là mình sống bằng tâm bất thiện. Đó là tự hủy trực tiếp.
- Còn tự hủy gián tiếp là ngay bây giờ mình sống thiện nhưng trong ý thức cầu sanh tử. Cái đó cũng gọi là bất thiện gián tiếp đó quí vị.
Giống như một ngôi nhà đang cháy thì hành động thông minh nhứt, cần kíp nhứt chính là dọt ra khỏi ngôi nhà đó. Đằng này chúng ta lại chun vô bồn tắm, chun xuống sàn, chun vô trong tủ quần áo, leo lên nóc,...Ok, đó cũng là những giải pháp nhưng chúng ta biết nó không phải là tốt nhứt. Bởi trong ngôi nhà đang cháy mà ở dưới gầm bàn, hay bồn nước, nóc nhà, la phông, tất cả đều không an toàn. Hễ còn sống trong ý niệm cầu sinh tử, chưa thực sự chán sợ sự trầm luân thì dầu mình có sống thiện thì cũng là hành trình tự hủy. Đó là chuyện thứ nhứt.
Chuyện thứ hai, chữ tự hủy mà tôi muốn nói đến trong bài giảng trưa nay có hai nghĩa: Tự hủy là hành trình đưa mình vào con đường xấu tệ, bất thiện. Đó là hành trình tự hủy. Chữ tự hủy còn mang

nghĩa thứ hai là chấm dứt sanh tử, không còn có mặt hiện hữu trên đời này nữa. Đó là chữ tự hủy mang nghĩa thứ hai. Tôi hỏi bà con trong room này liệu có bao nhiêu người hiểu 'tự hủy' theo nghĩa thứ hai này? Chúng ta chỉ hiểu nghĩa một thôi: tự hủy là con đường đưa mình vào chỗ sa đọa, trầm luân, đau khổ bất toại thôi. Mình chỉ hiểu theo nghĩa đó.

Lý tưởng tu học là gì? Là mình thấy được mình đang đi trên con đường tự tồn hay tự hủy.Tự tồn đây cũng có hai nghĩa. Tự tồn là sống theo con đường thiện để tiếp tục hiện hữu trên nẻo đường luân hồi ở những điều kiện tốt nhứt. Đó là tự tồn nghĩa thứ nhứt. Tự tồn nghĩa hai có nghĩa là tiếp tục duy trì, kéo dài phiền não để còn luân hồi, không có Niết bàn, không viên tịch không chấm dứt sanh tử gì đó. Tôi nhấn mạnh chữ 'tự tồn', 'tự sinh' ở đây có hai nghĩa. Nghĩa tốt và nghĩa xấu. Nghĩa xấu có nghĩa là tiếp tục sống để sanh tử. Thứ hai, chữ 'tự tồn' có nghĩa là sống thiện.

'Tự hủy' cũng có hai. Một là tiếp tục sống trong bất thiện để làm khổ mình, khổ đời. Nghĩa thứ hai là sống như thế nào, tư duy như thế nào để mà sớm chấm dứt sanh tử.

Tôi nói lại lần nữa. Hai lý tưởng tự sinh và tự hủy đó không phải đợi đến thế giới tâm linh tinh thần ghê gớm. Mà ngay trong từng miếng ăn, từng giấc ngủ, từng viên thuốc, từng ly nước, từng đề tài tư duy mà mình có được trong từng phút; ngay trong từng phút đó tự nó đã có tiềm ẩn khả năng tự tồn và tự hủy. Nhe!

Tôi nhắc lại lần nữa. Đối với người không học A tỳ đàm khi tôi nói con số 14, con số 25 quí vị không hiểu. Mà tôi ước ao trong room này quí vị hiểu được cái đó. Được gọi là một chúng sinh nó gồm có tâm và vật. Vật đây là đất, nước, lửa, gió. Còn tâm là những cấu tố, thành tố làm nên đời sống tâm linh, tinh thần, tâm thức của mình. Trong đó nó gồm có tâm thức không thiện ác, rồi có tâm sở trung tính, có tâm sở tiêu cực và tâm sở tích cực. Sẵn đây tôi mở ngoặc nói luôn. Người không học kỹ sẽ thắc mắc tại sao tôi nói tâm vốn không thiện ác? Là bởi vì tâm được gọi là tâm bất thiện, tâm siêu thế là dựa vào ba điều kiện:

- Một là tâm đó dựa vào căn nào trong sáu căn.
- Hai là nó biết trần nào trong sáu trần.
- Ba là tâm đó được kiến tạo, được kết hợp với những tâm sở nào.

Hội đủ ba cái này là tâm đó nương vào căn nào trong sáu căn, biết cảnh nào trong sáu cảnh, và nó đi cùng với những tâm sở nào. Dựa vào ba cái này mình mới gọi đó là tâm gì. Chứ căn bản tâm chỉ là BIẾT thôi.

Các vị nhìn lên biểu đồ A tỳ đàm, thấy rõ ràng có 121 tâm, nó có tâm thiện, tâm ác, tâm dục, tâm sắc, tâm vô sắc, tâm siêu thế. Mà tại sao trong bài giảng này tôi lại nói tâm không thiện ác là phải hiểu ngầm: tâm chỉ là 'nước' thôi. Còn gọi là nước chanh, canh hay soup hay cháo thì phải coi cái nước lạnh đó đi với cái gì? Nó đi với chanh với đường với sữa với cà phê từ đó nó mới ra các thứ nước giải khát. Nhưng trước hết nước chỉ là nước, cũng như tâm chỉ là biết cảnh thôi. Còn thiện ác là phải tùy thuộc vào ba cái điều kiện trên.

Gọi nó là tâm gì phải dựa vào ba cái tiêu chuẩn: một là nó tựa vào căn nào trong sáu căn, biết cảnh (trần) nào trong sáu cảnh. Thứ ba là nó được tạo ra bởi sự kết hợp với những tâm sở nào. Nhớ cái này, rất quan trọng!

Hành trình tự hủy của chúng ta hoàn toàn tùy thuộc vào chúng ta sống nhiều với cái gì. Thí dụ trong cấu tố để tạo đời sống tâm lý chúng ta, chúng ta sống nhiều với 14 tâm sở bất thiện hay sống nhiều với 25 tâm sở tịnh hảo thì đó là một chuyện. Chuyện thứ hai, khi sống nhiều với 25 tâm sở tịnh hảo mà trong đó có ý hướng xuất ly (chán sợ sanh tử) hay không. Rồi mang tiếng là sống với tâm thiện nhưng tâm thiện có loại tâm thiện trí tuệ và tâm thiện ly trí. Chưa đủ. Ở trong tâm thiện ly trí đó nó có khuynh hướng ly dục hay không (chữ 'xuất ly' tôi thích hơn (nekkhama), nó có khuynh hướng lìa xa vật chất, lìa xa vật dục hay không. Đó mới là bước một. Thứ hai là nó có lìa xa sanh tử hay không, đó là bước hai. Chữ 'nekkhama' có hai nghĩa. Nghĩa một là 'ly dục', chán sợ vật chất, ngũ dục. Nó còn một nghĩa trên nữa là 'chán sợ sanh tử', chán sợ hiện hữu. Tùy thuộc vào cách sống của mình mà chúng ta đi vào hay đi ra, đi lên hay đi xuống, lên cao hay xuống thấp. Tùy thuộc cách sống của mình mà đời sống chúng ta rộng hay hẹp, sâu hay cạn. Có những người mênh mông nhưng chỉ là mênh mông của cái ruộng thôi. Có những người hẹp nhưng lại sâu như giếng.

Tôi nói hoài, người biết Đạo phải lưu tâm đến mấy chữ này: WHAT là mình đang sống nhiều với cái gì, với tâm tham tâm sân hay với trí tuệ, với từ bi. Mình sống với tâm bủn xỉn, ki bo hay tâm buông bỏ hào sảng. Chưa đủ, đó mới là what thôi. Còn HOW, có nghĩa là bố thí trì giới là tốt nhưng how nghĩa là anh bố thí kiểu nào? Anh tu Tứ niệm xứ kiểu nào? Chưa hết! Còn HOW LONG và HOW MUCH nữa. Chứ còn tự mình dán cái nhãn 'tôi là Phật tử', 'tôi là một hành giả' thì chưa đủ, 'Tôi là một thí chủ', chưa đủ. 'Tôi là một người giữ giới', chưa đủ, bởi vì cái đó mới là cái what thôi. Còn cái how, rồi how long, how much nữa.
Chúng ta đi Miến Điện dự tất cả 18 khóa thiền rồi, nhưng đủ chưa? Chưa, nó còn how và what? Trong 18 khóa nghĩa là mới giải quyết how long thôi. Nó còn cái what và cái how nữa. Là sao? Là trong 18 khóa đó mình đã tu cái gì, và tu kiểu nào?
Tôi đã có dịp tiếp xúc với các hành giả Tứ Niệm Xứ tại Miến Điện. Từ trung tâm Upandita tôi có gặp rồi, Shwe Oo Min tôi có gặp rồi, Pa Auk tôi có gặp rồi. Và cho tôi nói một câu khó nghe. Trong ấn tượng, trong hồi ức, trong trí nhớ của tôi, mấy chục người hành giả mà tôi đã gặp đi ra từ các truyền thống tôi vừa kể, tôi chưa có gặp một (con số 1 đó) hành giả nào mà tôi muốn gặp lại họ lần nữa, chớ đừng nói là trò chuyện! Bởi vì tôi thấy mệt mỏi. Họ đã đi trên một con đường mà họ không có để ý. Đi trên con đường mà chính mình không để ý, là 'what, how', mà họ cứ toàn how long và how much. Không được! Phải còn cái 'what' và 'how' rất là quan trọng.
Chính kiểu sống của mình, kiểu bố thí của mình, kiểu giữ giới, kiểu học Đạo của mình, chính những kiểu đó nó đưa chúng ta đi về đâu trên con đường, trên hành trình tự tồn hay tự diệt, tự sinh hay tự hủy. Nhe. Chớ còn cái mác, cái nhãn hiệu, tôi thưa với bà con nó không đủ đâu quí vị. Các vị học giáo lý nhiều nhưng các vị tự hỏi lòng mình, mình học với lý tưởng gì? Mình bố thí nhiều, mình là đại thí chủ nhưng mình bố thí bằng lý tưởng gì? Mình là một hành giả nhưng là hành giả trong lý tưởng gì?
Ngày hôm nay gọi là mạt Pháp. Chữ Mạt Pháp nghĩa là sao? Mạt Pháp đây phải hiểu rằng Đạo vốn dĩ không mất, mà mất ở con người thôi. "Nhân hư Đạo bất hư". Phật Pháp giống như là gió, là sương là mây là khói, là nắng là mưa làm sao mất được. Muôn thuở nhân gian trái đất này hễ còn tồn tại thì còn mấy hiện tượng thiên nhiên. Phật Pháp không có mất. Nhưng gọi là 'mạt' đây có nghĩa là số người biết càng lúc càng ít dần. Và những người biết đến Phật Pháp, biết bằng một thứ lý tưởng rất xa vời so với lý tưởng giải thoát mà từ buổi đầu, khi Đức Thế Tôn rời Bồ Đề Đạo Tràng đến Lộc Uyển để chuyển Pháp luân; thì lý tưởng đó không giống với lý tưởng của mình bây giờ. Ngay khi đã có 6 chư vị đệ tử La hán Đức Phật đã dạy thế này:
"Này các tỳ kheo. Nay ta và các ngươi đã giải thoát sinh tử, không còn chuyện gì để làm cho mình nữa. Thôi thì hãy vì lợi ích của chúng sinh, của chư Thiên và loài người hãy lên đường hoằng Pháp, mỗi người một phương vì lợi ích cho nhân thiên. Hãy làm củng cố niềm tin cho những người đã có niềm tin và làm sinh sôi niềm tin ở những người chưa có niềm tin".
Phật Pháp hôm nay tình hình nó lại khác rồi. Lý tưởng giải thoát buổi đầu nó không còn nữa, từ người hoằng Đạo cho đến người học Đạo và cả người hành Đạo. Chúng ta đa phần là cái người đi trên con đường mà CHÍNH MÌNH KHÔNG XÁC ĐỊNH LÀ TỰ SINH HAY TỰ HỦY.
Trong bài giảng này tôi thiết tha mong quí vị nhìn lại hình ảnh phát triển của Trung Quốc. Hãy nhìn xem công nghệ Trung Quốc, nhìn xem nền kinh tế siêu cường của Trung Quốc đang phát triển ra sao, rồi nhìn lại bối cảnh văn hóa, bối cảnh xã hội của Trung Quốc, xem tâm tình của phần nhân loại còn lại trên thế giới đang nhìn về phía nước Tàu và người Tàu bằng tâm tư như thế nào. Bằng nhận xét và đánh giá như thế nào để thấy rõ chữ tự sinh và tự hủy của một đất nước, một đoàn thể, một tổ chức, sau cùng là của mỗi cá nhân. Mong quí vị nhìn, không phải nhìn để nhiều chuyện, để bà tám. Mà nhìn để nhớ lại mình. Coi chừng mình trở thành một Trung Quốc. Mình đi rất là xa, rất là sâu, rất là cao ở một cái gì đó nhưng chốt lại vẫn là trên hành trình tự hủy, chớ không phải là tự tồn hay tự sinh. Nhe, kiểu tu học của mình thôi.
Và sẵn đây tôi cũng xin nhắn bà con một chuyện nho nhỏ, nó hơi lạc đề. Đó là chúng tôi đọc được tin tức trong nước rồi một phần bà con cũng cho hay. Tình hình dịch bịnh CoVid ở trong nước đang ở vào giai đoạn có thể nói rất đáng ngại. Trong khu vực Đông Nam Á gồm có như Miến Điện, Mã

Lai cũng rất là đáng ngại. Rồi các vị thắc mắc tại sao nhóm từ thiện Kalama Friends không có một đóng góp cụ thể nào cho người trong nước. Xin thưa, có hai lý do.
Thứ nhứt nói thiệt trong bụng chúng tôi thì người VN giàu hơn người Miến Điện. Nói rằng xứ Miến Điện là xứ Phật tử là đúng. Nhưng vì họ nghèo quá. Chính vì họ nghèo hơn VN nên số lượng mạnh thường quân dòm ngó tới dân nghèo ít lắm. Người bên Miến Điện đại gia đã ít hơn VN mà họ chỉ tập trung cho Tam Bảo thôi. Nên số đại gia mà dòm ngó đến dân thường ít lắm. Riêng VN, dân mình số bà con ăn nên làm ra nhiều hơn Miến Điện không biết bao nhiêu lần. Số người bận tâm đến bà con cũng nhiều hơn Miến Điện không biết bao nhiêu lần, trong khi Miến Điện họ chỉ có chùa thôi. Nên lý do thứ nhứt là vấn đề giàu nghèo. Thứ hai là mạnh thường quân của Miến Điện mà hướng tới dân nghèo ít hơn của VN.
Lý do thứ ba, buổi đầu nhóm Kalama Friends đã kêu gọi cho Miến Điện (Lúc đó VN chưa ở vào đỉnh điểm như bây giờ). Khi bà con đóng góp là cho Miến Điện thì làm sao chúng tôi dám ngắt cái đó mà chuyển ngược trở về. Trong phần kêu gọi bà con cho ở đâu thì làm ở đó để bà con khỏi phiền. Bây giờ mà làm lộn chỗ thì... Bây giờ số người khen thì có một mớ, mà cái số chửi tới ba mớ, nó mệt lắm!
Cho nên tôi xin thưa rõ, Kalama Friends xem đâu cũng vậy không hề có phân biệt ta hay người, dân mình hay dân ngoại quốc. Không phân biệt cái đó nhe. Nếu phân biệt thì mình không phải Phật tử. Phật tử không có phân biệt vậy. Ở VN mình thấy như chợ Không đồng nè, rồi những chỗ phát thức ăn từ thiện cho bà con nghèo nè, tôi thấy rất là nhiều, phải nói là tôi có theo dõi sít sao. Nhưng riêng Miến Điện thì cho tới bây giờ tôi chưa hề thấy, chưa hề nghe nơi nào ở Miến Điện mà có chợ 0 đồng. Cho nên xin thưa với bà con vì đâu mà Kalama và Kalama Friends không có, tạm thời đó, tạm thời chưa có đưa chuyện cứu trợ bà con của mình vào danh sách là vì những lý do đó.
Bà con nào không tin, nghĩ rằng chúng tôi ngụy biện thì tôi nói huỵch tẹt luôn. Cái Kalama mà xây dựng được toàn là dân Việt trong nước và dân Úc không. VN mình nhiều hơn Úc, nhưng nhứt VN nhì dân Úc. Còn dân Mỹ và châu Âu mà cho Kalama chỉ phần nhỏ thôi. Tôi nói này nhiều người trong room giận tím mặt. Nhưng cái đó nói thiệt. Dân trong nước nó giàu kinh khủng lắm, không biết họ giàu lòng hay giàu tiền không biết. Nhưng 80% Kalama mua được đất và cất được nhà toàn là trong nước cho không. Đấy! Rồi sau VN là tới Úc. Còn sau Úc mới tới Mỹ, sau nữa mới tới châu Âu. Trớ trêu thay 'trẫm' đang ở chấu Âu mới ghê! (cười). Trong nước giàu lắm, còn bây giờ thì Miến Điện đói le lưỡi mà tôi không biết bà con có liên lạc với tăng ni bên Miến Điện để xác định điều tôi nói hay không. Nhưng bây giờ tôi thấy rõ ràng trong nước khá quá khá, vừa có tiền vừa có lòng. Trong khi Miến Điện mình thấy có thể họ có lòng nhưng tài chánh Miến Điện ẹ lắm. Nội cái khoản kiều bào (người Việt ở Miến, Miến kiều) yếu hơn Việt kiều về số lượng lẫn chất lượng. Đó là nói về kiều bào. Còn trong nước, đất mẹ, thì phải nói Miến Điện thua VN ngút ngàn, hửi khói không kịp.
Cho nên ở đâu cũng là chúng sinh đau khổ hết. Nhưng thứ nhứt buổi đầu mình lỡ kêu rồi, người ta cho đâu người ta cho, mình làm đúng lời người ta. Thậm chí bữa nào chụp hình tên thí chủ mà mờ mờ chúng cũng kêu chửi nữa, nói chụp gì mà mờ quá. Rồi có bữa bển người ta ghi lộn ngày, cũng có người lên tiếng, nói ngày này là ngày cũ. Bữa nay tôi xì chuyện này các vị biết động trời nè. Chuyện này có thiệt, chuyện này nói nhỏ đừng cho ai biết. Là khi mà chúng tôi bị phản ánh như vậy chúng tôi phải nói cho bên đó biết. Cái ông Sayadaw mà ổng giúp mình đó ổng làm cái chuyện duy nhứt trong lịch sử Phật giáo. Ổng bắt cái đám từ thiện làm dùm đó nó khiêng lại năm mươi mấy bao gạo nó chất, nó chụp hình trở lại, nó chụp cho đúng cái ngày. Dễ sợ như vậy! (cười). Bà con coi có động trời. Bắt người ta khiêng 50 bao gạo, cả trăm lít dầu chất trở lại để chụp cái hình cho bà con coi có động trời không! Tôi nghe nó đau xót: người ta đã nghèo rồi còn đày người ta. Nhưng mà kệ 'ăn cơm chúa múa tối ngày', họ ăn thì họ phải múa thôi. Nhưng mà sau đó chúng tôi có nhắn tin. Chúng tôi nói, thôi một lần thôi nghe, chớ kỳ sau các vị mà lỡ nữa thì mắc công nữa! Bởi người ta cho mình,người ta chỉ cần cái tên người ta, cần thấy cái ngày giờ người ta vui. Đấy! Khổ dữ lắm!
Ok, tôi mong rằng tất cả từng người học Đạo, hành Đạo và hoằng Đạo đều luôn nhớ rằng phải thường trực, thường xuyên kiểm tra xem chúng ta đang có mặt trên con đường nào, đường thiện hay đường ác. Và, dầu trên đường thiện thì chúng ta đang đi trên con đường tự tồn hay là tự hủy. Cái đó

rất là quan trọng. Bởi vì sao? Vì trong mỗi cá nhân chúng ta luôn tiềm tàng hai thứ khả năng: tự sinh và tự hủy. Tùy thuộc vào kiểu sống của mình thôi. Chứ còn cái mác, cái nhãn hiệu chưa đủ đâu quí vị. Đừng có yên tâm mình là Phật tử là đủ rồi. Mình là thí chủ là đủ rồi. Mình là hành giả là đủ rồi. Mình có học giáo lý là đủ rồi. Mình biết Phật Pháp là đủ rồi. Mình là đệ tử cao tăng là đủ rồi. Mình có mấy chục năm theo Đạo là đủ rồi. Chưa đâu! What và How, How long và How much!
Ok, chúc các vị một ngày vui, và hẹn lại bà con thứ hai sau. Bà con nhớ dùm đề tài tự hủy và tự sinh!/.
